

Ўзбекистон адабиёти ва сан'ати

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬАТИ Haftalik gazeta 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan

e-mail: info@uzas.uz

2015-yil 20-fevral №8 (4303)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

“КЕКСАЛАРНИ ЭЪЗОЗЛАШ ЙИЛИ” ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТҮГРИСИДА

Кексаларнинг ҳаёт даражаси ва сифатини янада яхшилаш, уларни моддий ва мъяна-
вий қўллаб-куватлаш кўламини кенгайтириш, ёши улуг инсонлар, айниқса, 1941-1945
йиллардаги уруш ва меҳнат фронти фаҳрийларига ижтимоий, пенсия таъминоти ва тиб-
бий хизмат кўрсатишни такомиллаштириш, оила ва жамиятда, ёшларни ўзбек халқининг
кўп асрлик қадрият ва альяналари руҳида тарбиялашда кексаларнинг ўринин мустаҳкам-
лаш мақсадида, шунингдек, 2015 йилнинг “Кексаларни эъзозлаш йили” деб эълон қили-
ниши муносабати билан:

1. «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастурини амалга оширишнинг устувор вазифа ва
назорат килишини назарда тутиш.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 12 декабрдаги 4393-фармойишига му-
вофиқ, тузиленган Республика комиссияси томонидан манфаатдор вазирлик ва идоралар, Қорақал-
погистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, ви-
лояятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларни, жамоат ва нодавлат ташкилотларни ҳамда фуқаролар-
нинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳам-
корлиқда ишлаб чиқилган “Кексаларни эъзоз-
лаш йили” Давлат дастури иловага мувофиқ тас-
диқлансан:

3. Республика комиссияси (Ш.Мирзиёев)
“Кексаларни эъзозлаш йили” Давлат дастурига кирилган тадбирларнинг тўлиқ, ўз вақтида ва
сифати бажарилишини ташкил этиш ва назо-
рат қилиш юклансин.

Республика комиссияси:
бир хафта муддатда Қорақалпогистон Республика, ви-
лояятлар ва Тошкент шаҳри, туман ва шаҳарларда Қорақалпогистон Республикаси Ва-
зирлар Кенгаши Раиси ва тегиши худудлар ҳокимлари бошлигида Давлат дастурини амал-
га ошириш бўйича тегиши комиссиялар ташкил этилишини таъминласин ва уларнинг зиммасига
Давлат дастурида белгиланган вазифаларни сўзсиз, тўлиқ ва ўз вақтида бажарилиши учун
шаҳсий хавобарлик юкласин;

иккى хафта муддатда вазирliklar, идоралар,
компаниялар, уюшмалар ва бошқа хўжалик бир-
лашмалари, Қорақалпогистон Республикаси Ва-
зирлар Кенгаши, ви-
лояятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларни томонидан ҳар бир вазирlik ва
идора, худуд, шаҳар, туман ва аҳоли пунктларини
“Кексаларни эъзозлаш йили” бўйича худу-
дий ва тармок дастурлари ишлаб чиқилиши
хамда кабул килишини таъминласин;

республика давлат ва хўжалик бошқаруви
органилари, шунингдек, жойлардаги давлат ҳоки-
миятияни органлари даражасида тасдиқланган Дав-
лат дастурига кирилган тадбирларни ўз вақтида
ва сифати бажариш бўйича ишларни муво-
фиқлаштириш ва ушбу тадбирлар амалга оши-
ришини устидан тизимиш назорат ўрнатсин;

ҳар чорак якунлари бўйича “Кексаларни эъзоз-
лаш йили” Давлат дастurida белгиланган тадбир-
лар бажарилиши тўгрисида Ўзбекистон Республикаси Президенти девонига аҳборот бериб
борсин.

4. Ўзбекистон Миллий аҳборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон матбуот ва аҳборот агентлиги:

босма ва электрон оммавий аҳборот восита-
ларни, шу жумладан, интернет-ресурсларни жалб
этган ҳолда, аҳоли ўртасида “Кексаларни эъзоз-
лаш йили” Давлат дастurinинг мақсад ва вази-
фали, уни амалга ошириш бўйича асосий ўйна-
лишлар ва чора-тадбирлар мунтазам ва кенг
кўламда ёритилишини;

давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, жой-
лардаги давлат ҳокимиятияни органлари, фуқаро-
ларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва но-
давлат нотижорат ташкилотларининг давлат дас-
турида назарда тутилган тадбирларни амалга оши-
ришидан ўтиришни таъминлашадига иштироки ва ўзиган янги хиссаси-
ни акс эттирган ҳолда, давлат дастurinинг ба-
жарилиши ҳақида кени жамоатчиликни мунтазам
хабардор қилиб боришни таъминласин.

5. Мазкур карорнинг ижросини назорат қилиш
Ўзбекистон Республикасининг Боз вазири
Ш.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2015 йил 18 февраль

БАХОР СОҒИНЧИ

Мен кузнинг кўксидан ҳазон сидирдим,
Қишининг кўзларини хушламоқ учун.
Қаҳратон бағрида музин ийдирдим,
Баҳор қўлларидан ушламоқ учун.

Соғинчлар сачради кўнглим кўзидан,
Хаёлим богида гуллар очилди.
Баҳор иси келар шоир сўзидан,
Қаламим учидан атири сочилиди.

Қорлар ҳам Тантрининг ошпоқ тилаги —
Замиғ юрагини ювгани ёғар.
Аммо умид гули — баҳор чечаги,
Кўрсанг, ушиб кетар кўксингдан доғлар.

Қишининг оқ пардасин ортида баҳор,
Гулларни дасталаб дийдор кутади.
Асли бу дийдорга барча интизор,
Үн саккиз минг олам баҳор кутади.

Махмуд ТОИР,
Ўзбекистон халқ шоири

“БУ НАЗМ БОФИГА КИРОЛМАС ҲАЗОН”

Толеи кулган ҳалқмиз. Дунё эътирофини қозонган кўплаб ижодкорлари бор
ўзбек халқининг. Жаҳон миқёсидаги назмий мусобақада ўзбек шеърияти,
шубҳасиз, энг олдинги сафларда туради. Буюк Алишер Навоий меросига
дунё олимлари тобора кўпроқ қизиқдайти бунинг далили. Адабиётимиз
тарихи, замонавий шеъриятимиз, насримиз юзасидан Фарбу Шарқда
ратиляёттан тадқиқотлар буни тасдиқлайди.

Миллий шеъриятимизни дунёга маш-
хур қўлганлар орасида Ўзбекистон ҳалқ
шоири Зулфиянинг ўрни алоҳида. Шои-
ра ўз ҳалқининг орзу-истакларини Осиё, Африка минбарларидан жаранглатиб айт-
ганидан ҳақли равишда ифтихор қўлган эди. Юксак назмий асарлари ҳалқаро ми-
кёсда эътироф қозонган эди.

“Баҳор келди сени сўроқлаб...” Ҳар
йили баҳорнинг илк куни — Зулфия та-
валлуд айёмида бу дил изҳори шеърият
мухлисларни ўзига бутунлай ром эти; ижодий истиқболи порлоқ эканини

кўрсатди. Машҳур адибу шоирлар эъти-
рофи ҳам бу фикрни тасдиқлайди: ижод-
корнинг “ҳар парда — сатри ҳаётӣ шаш-
мақомлардир” (Faful Rulom); у “ўзбек
аёлининг қалбини кашф эти” (Асқад
Муҳтор); “ҳар янги шеърида илгарилади” (Миртемур); “муҳиблар унинг “Хиж-
рон кунларида” шеърий тўпламини, “Уни
Фарҳод дер эдилар” достонини ёд олиб,
бир-бирига ўқиб юрди” (Озод Шарафид-

динов); “асарлари бамисоли сўнмаган олов ёхуд тирик гулдастлар каби авлод-
лардан авлодларга ўта олди” (Абдулла Орипов).

“Уни Фарҳод дер эдилар”, “Хижрон
кунларида”, “Хўлкар”, “Ўйлар”, “Висол”,
“Ийлар, Ийлар...” шеърий тўпламлари
шоирнинг ижодий камолотига далил-
дир. “Мушоира”, “Ўглим, сира бўлмай-
дига уруш”, “Козогистон ўланлари”, “Мен
чизолмаган сурат” шеърлари шоирага
шуҳрат келтириди.

Муҳабат аталиши бебаҳо неъмат ту-

Зулфия таваллудининг 100 йиллиги

На масъуд ҳузур бу, ёрут жаҳон бу —
Ер, Инсон баҳор-ла қовушган онлар!

Зулфия адабиёт майдонига қонида
яашаш завқи жўшиб, дилдида севги тўлки-
ни тошиб кирди. Шеърлари адабиёт
мухлисларни ўзига бутунлай ром эти; ижодий
истиқболи порлоқ эканини

кўрсатди. Машҳур адибу шоирлар эъти-
рофи ҳам бу фикрни тасдиқлайди: ижод-
корнинг “ҳар парда — сатри ҳаётӣ шаш-
мақомлардир” (Faful Rulom); у “ўзбек
аёлининг қалбини кашф эти” (Асқад
Муҳтор); “ҳар янги шеърида илгарилади” (Миртемур); “муҳиблар унинг “Хиж-
рон кунларида” шеърий тўпламини, “Уни
Фарҳод дер эдилар” достонини ёд олиб,
бир-бирига ўқиб юрди” (Озод Шарафид-

динов); “асарлари бамисоли сўнмаган олов ёхуд тирик гулдастлар каби авлод-
лардан авлодларга ўта олди” (Абдулла Орипов).

Давоми тўртинчи саҳифада.

Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлимларида

файли Зулфия тақдирли элизимзинг атоқли шоири Хамид Олимжон билан таш-
тиши; иккода у билан жўровоз бўлди, бетакор асарлар яратди. Афуски, “баҳтили
муҳаббатини куйлаган сози ўлим ханжарига тегди” — суюкли умр йўлдо-
ши, фарзандларининг отасидан ногаҳо-
ний айрилики, кўнглидаги чўнг изтироби-
ни шоири ана шундай ифодалаган эди. Канчалик оғир бўлмасин, бу мусибат уни
синдира олмади. Дилбандлари Ҳулкар ва Омонга “Сен ўс — соглом, бекайгу эр-
кам, Мухаббатим бошинга соз”, дея
ўзбек онасига хос улуг фазилатни на-
моён этди.

Давоми олтинчи саҳифада.

АНДИЖОН. Бобур номидаги Анди-
жон вилоят театрида Ўзбекистон ҳалқ
шоири Зулфия таваллудининг 100 йил-
лигигига бағишилаб ўтказилган анхуман-
ни вилоят ҳокими Ш. Абдураҳмонов очиб, шоирнинг ҳаёт ва-
иходи ўйли ёш авлод учун чинакам ибрат мактаби эканлиги,
миллий маънавиятимиз ривожида у колдирган адабий мерос-
нинг аҳамияти ҳақида сўзлади. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси
раиси, Ҳалқ ёзувчиси Муҳаммад Али ўзбек аёлининг оруз
ва интилишларини, ҳижрон ва баҳтини, юртга фидойилик ва
ҳалол меҳнат завқини тараним этган шоири садоқат ва вафо

рамзи сифатида элнинг хурматига сазовор бўлганлигини та-
кидлади. Анжуманда Ўзбекистон ҳалқ шоири Тўлан Низом, шо-
ираплар Кутлибек Раҳимбоева, Мунаввара Усмонова, Хурши-
да, Бегойим Холбекова, Зулфия номидаги давлат мукофоти
соҳибалари Ойдиной Абдумуталибова, Нилуфар Саматовалар
сўзга чиқдилар.

Давоми олтинчи саҳифада.

Гулчехра ЖҮРАЕВА

ЭЗЗОЗ ҮЧУН ТАШАККУР

ДИЙДОР

Устоз Зулфия ижодига бағишилов

“Ийлар” ўтаберди “тонг ва шом аро”,
Ошиб “қанча тошлоқ, жар,
тепа, гуллар”.

“Бир ёнда түгөн бир ёнда ором”,
Олдинга бошлади күшшилдіккүллар...

“Баҳорга зор” эди, ташна ҳамиша,
Ҳамид Олимжоннинг тулларин күмсар,
Софигичча чорларди суюк бинафша,
Итириф захрини охиста кесар...

Бир ёниб, бир учыб ҳисекрон дардилада,
Бедор хәйларды дил ўртасада,
Ҳәйтни күйлади баланд пардада,
“Маъислик, әрқынлик” – у ўргасида,

“Шодликнинг раигидан” сабрни олиб,
Садоқат ҳам вафо тутди қаддини,
“Шалола” түйгүлар бағрида қолиб,
Шеърият баҳтидан тоңди қадрини.

Умр бүйи ийқиқан “сийму зарлари”,
Мөхрдан туғилган ижодир бары –
Халқы, Ватанига эди баҳшида,
Яшаш керак бўлса, “бир яшаш – шу-да”!

Юз ийл ўтди, шамолдай елиб,
Юксакдан боқаркан бутун Зулфия,
Ҳар баҳор этаги гулларга тўлиб,
“Бу боғлар бир боғлар бўлади” дей!

Бутун манглайига тушди ой нури,
Тилларда, дилларда ибрати билан,
Ўзбекнинг шонри, фахри, гурури,
Абадий ардоқда хизмати билан!

Г.ЖҮРАЕВА 1937 йили туғилган. Ўзбекистон Миллий университетининг журналистика факультетини тутгатган. Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими. “Мөхнат шуҳрати” ордени билан тақдирланган.

КЕКСАЛИК ГАШТИ

Сочимизда қишиларнинг гарди,
Дайди еллар тул чизган юзга.
Қоматлар ҳам андак ўзгарди,
Ийлар чархи айланар тезда...

Аммо юрак қаримас экан,
Орзулардан эмасдир холи.
Қоңдан ўсма аримас экан,
Гўзалликка шайдомиз ҳали.

Атрофингда барча шарвона,
Ўғл-қизлар гамхўр, меҳрибон.
Зерикишлар бизга бегона,
Ишларимиз тутгасас ҳамон...

Болалик уй – бозор, дейдилар,
Неваара чеварага бой.
Буважону, Буважон тилар –
Дусосида баҳтни ҳойнаҳой.

Кексаликнинг гаштини сурбиф,
Дориломон кунларни кўриб,
Яратгана айтасан шукур,
Эъзоз учун юргта ташаккур.

Мөхнат қилган фахрий ўринда,
Хурматларнинг юқсан тўринда,
Ёшлик ўти сўнмас ҳеч қачон,
Юзни кўзлаб яшаймиз омон!

Руслан ШОМОУРОД

ОЙДИН ТУЙГУЛАР

Юрсанг таралади мушк-анбар иси,
Кай гулзор гулисан, раъно, ялпизи,
Болдан ширин лутфинг маъно-маъниси,
Айт, гўзал чаманини сенинг маконинг?

Бунчалар гўзалсан, бунча сулувсан,
Калбларга янграган тинмас гулувсан,
Чашмадан тиниксан, бир томчи сувсан,
Шу гўзал жаннат юрт – жону жаҳоним!

БУХОРО

Бухорода гарчи тоғлар ўйқ,
Кўйлар гумбаз, минора тоқ,
Баъзилари жойлашган тўп-тўп,
Баъзиси бир-биридан узоқ.

Боқсанг улар олар қўзингни,
Нақи-нигори бучалар кўркам.
Юлдузлар-ла кўриб ўзингни,
Кўнглиг ўсар яйраб чиндан ҳам.

Бухорони кўтарган кўкка,
Ҳамон туриб оёқда тикка –
Ушбу боқий, қутлуғ бинолар!

Баҳордан санъат яраттан,
Илм-ҳикматда шуҳрат тараптан –
Мангу тирик – буюк даҳолар!

МЕХР

Онамни эсласам, олис йилларни,
Болалик пайтларин тушади ёдга.
Шаҳар тушардик босиб чанг йўлларни,
Аравада ёки поини шиёда.

Кучк очиб кучар қадимиш шаҳар,
Мени лол қолдирар минора, гумбаз.
Онам эса ушлаб қўлимдан тортар,
Мен тўйиб боқомкин хоҳлардим бирпаст.

Онам-чи, шошарди бобомга томон,
Соқолини ўпш, юзин сийпарди.
Ўйлардим, бу ҳолат ниманинг сехри?

Ғ.ШОМОУРОД 1937 йили туғилган. Бухоро давлат университетини таомомлаган. “Ойдинда кезаман”, “Ватан васфи”, “Хурлик қасидаси”, “Соғинч соҳили”, “Мехр меҳвари” сингари шеърий тўпламлари чоп этилган. Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими.

ЎЗБЕКИСТОН ТОНГИ

Бунда барвақт тонглар оттуси,
Күёш қолар бизни согниб.
Юлдузларнинг келмай ўтгуси,
Майсаларда турарлар ёниб.

Чўққиларда ялтираб қорлар,
Қўнгилларни айлар мусаффо.
Адирадиги чаман, бог-роглар
Ифоридан дил тонар шифо.

Куй таратар ирмоқлар оқиб,
Кушлар бўлар жўровоз унга.
Шарқ уфқи ҳам секин қизариб,
Эшни очар янги бир кунга.

Тўла бошлар шуълаға само,
Күёш аста кўттаркан бош,
Салом сенга, эй нури дунё,
Салом сенга, эй кутлуг Күёш!

Сен ҳаммага бирдайн она –
Кудрат олур илдиз ҳам япроқ.
Нураг макон, ўзинг ягона,
Тафтинг билан яшнайди тупрок.

Тушар экан шуъланг минора,
Кўк гумбазлар кўзни олади.
Мехмонларнинг бокиб уларга,
Сеҳрланиб, ҳайрон қолади.

АЙТ, ГЎЗАЛ

— Қароғинг оловми ё кўк юлдузи,
Нурафишон чехранинги — тўлин ой юзи,
Ойдан ҳам ойдинроқ, кўшнинг ўзи,
Айт, гўзал осмонни сенинг маконинг?

ҚАПБ ГАВҲАРИ

“Кўнглимдагин ёзисиз”, дейсиз,
Нега ёзмай, дилкашим, синглим.
Хаёлларим излар ширин сўз –
Энг самимий, дилбар ва сўлим...

Нима қилдим мен шоир бўлиб,
Дардинизга бўйласам маҳлам.
Ёнгинамда турсангиз кубиб,
Уша кун биз учун ҳам байрам.

Чеҳрангизда ўйнаса кўш,
Чиройингиз гулни этса лол.
Гурур ила кўтараман бош,
Қалам тутдим шундан эҳтимол.

Қалбингизнинг дур-гаҳварини,
Гул узандек бир-бир тераман.
Оқ қоғоз ўраб барини
Ўзингизга қайтиб бераман.

МАНЗАРА

Кўзгуда жаннат акс этандек шаффоф,
Лолазор бағрида уйғонар баҳор.
Гулларнинг бағридан томади шароб,
Болалар эмадри уни беозор.

Ҳозиргина эди кўкда камалак,
Кўшин тортиб келди булутлар яқин.
Эски аравада чонди гулдурак,
Отлар түёғидан чақнади чақин.

Шаррос ёмғирлардан эшишибида дарак,
Дарахтлар пинжига тикилар кушлар,
Баҳор-да, ҳазили шу бўлса керак,
Ўтиб кетди дарҳол, мисоли тушлар.

Нурли сочларни атрофга тараф,
Яна ўз таҳтига ўтири кўш.
Малика ҳукмидан табиат яйраб,
Баҳорнинг сеҳрига бўлди оҳангдош.

Шаррос ёмғирлардан эшишибида дарак,
Дарахтлар пинжига тикилар кушлар,
Баҳор-да, ҳазили шу бўлса керак,
Ўтиб кетди дарҳол, мисоли тушлар.

Ушбу сатрларни ўқир эканман, кишлоқ аёлла
ри оқ рўмюлиниг учи билан куз ёшларин арға
ётганини кўрганман. Овозим урушга нисбатан
нафрат билан тўлар, янада шиддатли садо берар,
оҳирдаги иккни сатрни тақрор-тақрор айтардим:

ЮЛДУЗЛИ ОНЛАР

Мен туғилганда, ота-онам яхши ният, ҳавас билан Зулфия деб исм кўйган эканлар. Ўша йиллар устоз Зулфияхоним эл-юрт меҳрини қозонган, айни иходи гуллаб-яшнаган паллалар эди. Мактабга илк қадам кўйганимдан бошлаб, қишлоқдаги ёшу қарни “Кани, шеър ёзаяспсанни? – деб сўрайдиган бўлди. Шунданди, ўшиш-ёзиши ўрганиб олишим билан шеър ёзса бошладим. Айниска, биринчи шеърим қаттиқ муҳокамага учрагани, тақнид остида қолгани ҳамон эсимида. Мана ўша “шеър”, биринчи сатри иккинчи синф ўкиш китобидан “ўғирланган”:

Яна киш, яна январ,
Яна баҳор келади...

Шеъримни олтичини синфа
ўқидигандан акам кўйимдан тортиб олиб, “Қаранглар, бу бир қаторини китобдан ўғирлабди, отам келсинлар, кўрсатаман”, деб олиб кочди. Кечкурун отам ишдан кайтта, “Бугун бизда янгилки бор, кизингиз шеър ёзган, биринчи қатори ўғирланган. Мана, ўзингиз кўринг”, деб машқимни кўлига тутқазди. Отам “шеърим”ни дикқат билан ўқидилар. Минг бир хижолатда уларнинг фикрини интиқ кутардим. Шунда, “Шеъринг яхши, юрт ҳақида, унинг кўши, корини яхши кўриш керак, деган гап бор, аммо кизим хеч қачон бирордан бир катор ҳам ўғирламаслик керак. Қара, шундай яхши шеъринг бир сатр учун ёмнонотлик бўлиб турибди. Бундан кейин ўзингни шеърингни ёз, бўлмаса кўял”, дедилар.

Шундай қилиб, билиб-билимай машҳир кила бошладим. Шеърий дафтарларим икки-учта бўлганида Зулфия опанинг китоблари билан танишдим, ҳақиқи шеъринг билан ошно тутиндим. Учинчча синфодалигимда устознинг “Ўғлим, сира бўлмайди уруш” номли шеърни ёд олдим. Катта тадбирни шеърни баланд овозда, ҳаяжондан овозда зит тирабиданимда, шундай қарсак бўлдик, ҳозир ўйласам, шеър барна тўплланганларни бирлаштирган экан. Хуллас, бу бетакор шеърнинг ижрочисига айландим. Менинг маҳалламизнинг тўрт юзи кишилик клубига, бавзан туман ёки виляят марказида ўтадиган тадбирларга олиб бориша, қаерда бўлмасин, кексалар кўзда ёш билан тинглашар эди.

Ушбу сатрларни ўқир эканман, оларни ўғирлабди, шеърни ёзди.

Мен қувончдан “Рахмат, бошим ерга теккунча таъзимдаман, устоз”, деб олдим, холос. Менинг юлдудизи онларим эди бу. Такдирга минг шукур, шулаҳзарларни менга насиб этди.

Кейинчалик устоз билан бирга ишлаш баҳтига мушарраф бўлдим. “Саодат” журналига ишга келган кунларим. Телефон жиринглади.

— Ассалому-алайкум, — дедим гўшакни кўттаргач.

— Воалайкум-ассалом, — деди ширин овоз. Мен дарров танидим.

— Мен кичинча Зулфияман, янги ишга келганди.

— Мен Зулфия опангизман. Сизни “Саодат”га келганингиз билан табриклиман. Бу журналда Зулфиялар, Ойдинлар ишлади. Ижодингизга

омад. Бахт тилайман сизга, — дедилар.

Мен қувончдан “Рахмат, бошим ерга теккунча таъзимдаман, устоз”, деб олдим, холос. Менинг юлдудизи онларим эди бу. Такдирга минг шукур, шулаҳзарларни менга насиб этди.

Ўзинг ташна ётдинг, ўзинг сув тутдинг,

Қалбимдаги саҳром, дарёмасан, ҳалқим!

Сени сева-сева мен бойиб кетдим,

Дунё ичра топган дунёмсан, ҳалқим!

Устоз қалбидаги саҳронингда, дарёнингда гўззалиги, шу қадрон ҳалқа ўхшашда эди. Унинг бойлиги, дунё ичра топган дунёси барчамиз биш этганимиз, тиз чўкканимиз – шу улуг милият эди. Абад шундай бўлиб колажак. Биз нафакат шеър ёзишда, балки инсонийлик бобида ҳам Зулфия опамидан ибрат олдик. Унинг каламидан

Турғун Алиматов деганда, кўз ўнгимизда танбур, дутор ва сатодек сехрли созларда мўъжизакор куйлар яратган ҳассос санъаткор жонланади.

Отамизнинг ибрати иход ва ҳаёт йўллари нафқат биз фарзандлари ҳамда шогирдлари, балки у кишини билган ёки бilmagancha санъаткорларга, оддий инсонларга ҳам ўзига хос ўрнак бўлишга лойик, деб

Умр ибрати

ўйлайман. Шу улуг санъаткорнинг фарзанди эканимдан фаҳрланаман. Фарзандлик бурчи сифатидан отами ҳаётдан кичик бир воқеани ўкувчиларга хавола эмоқиман.

Иккинчи жаҳон уруши жанг-

ча, театра қандай асар кўйилмасин, жамоа биргалашиб, ҳамма кўлидан келганича ёрдам қилиб, режиссрэ теварагида жамланиб ишлар экан. Бир куни спектаклинг репетиция пайтида санхалаштирувчи режисср

Музаффар Мухаммедов кичик бир кўриниш ечимини узоқ излаб қолиби. Мазкур саҳна ҳамроҳиниз кўнгил кечинмасини ифодалаб, дил розини ако эттирувчи қандайдир кўйга ёки пластик ечимга эҳтиёж сезаётган экан. Шунда режисср мусиқачиларга мурожат қиласди. Бир неча таникли санъаткорлар хар хил созларда

МЎЖИЗАКОР ТАНБУР

гоҳларидан ярадор аҳволда қайтган отамиз бирмунча вақт кўлтиқтаёда юрадилар. Шундай кунларнинг бирда уларни яхши скрипкачи сифатида билган кўшики ва создана Аскар Убайдуллаев Йиғюй театрда бирга ишлашга таклиф қиласди. Бу даргоҳ элимингизнинг кўллаб таникли санъаткорларни ҳамлаган, бадиин бақувват саҳна асарлари билан муҳлислар ортирган ижодий жамоалардан бирни эди.

Бу ердаги ўзига хос ижодий мухит тез орада ёш Турғунни ўзининг жўшкун маромига олиб киради. Театрнинг бадиий раҳбари, таникли режисср Етим Бобохонов истеъодларни қадрлайдиган, фидойи санъаткор бўлган. Таъкидлаш жоизки, қаерда ижодкорлар ўртасида соғлом рақобат, бир-бирини кўллаб-кувватлаша, ўзаро ҳамфирлик, ҳамдўстлик ҳукм сурса, ишининг самараси ҳам ортади, иход ҳам қайнаб тошади.

Шундай кунларнинг бирда театр жамоаси "Офтобхон" спектаклини санхалаштира бошлайди. Отамизнинг айтиши-

турли дилтортар мусиқаларни чалиб кўришибди, аммо ҳолатга мутаносибли топилмабди. Ижодга шўнгиг кетган мусиқачилар ҳали у, ҳали бу тақлифни ўртага ташлаб, қизғин ижодий мулокотга киришиб кетибдилар.

Шунда оркестрнинг бир четида ўтирган ёш Турғун Алиматов ҳам ўзида куч топиб, "Менда ҳам бир фикр бор", дейа ижозат сўрабди. Ба ҳаммани ҳайрон қолдириб, машҳур создана Каюм Шобаратовга "Танбуригини бериб туринг", деб мурожаат қилиби. Индамас, уятчан ийтгичнинг дадил ҳарқатларни кўрган Музаффар ота чета чиқиб кузат бошлабди. Шунда отамиз кўлга танбурин олиб, шу пайтагча амалиётда кўлламганинг услубда созлаб, илгари эшитилмаган шўх дутор кўйларидан бирини ижро қилиби.

Музаффар ота меҳр билан пешонасадан ўипиб кўйган ёш рақкоса эса ўзинда Москва хореография билим юртида ўқиб келиб, ҳали театра ишга киришиб улгурмаган, бугунги кунда эса таникли санъаткор Кундуз Миркаримова эди.

Бу воқеа ҳақида отамиздан эшитилнамини Кундуз опага гапириб бердим. Опа табассум килдилар-да, қўзлари ёниб: "Ҳа, шундай бўлган", дедилар.

— Ажойиб дамлар эди, — дейдилар опа. — Отаниз ўзанда шундай кўй чалдик, мен, ҳали театр репертуарига кириб улгурмаган ёш рақкоса, ўзим сезмаган ҳолда саҳнага учб чикканини ҳали-ҳануз эслайман.

Отанизни жасоратидан завъ-

одибди. Шу пайт театрга якин-

дагина ишга кирган ўн беш ёшли бир қизча саҳнага чиқиб, завқ билан рақсга тушиб кетибди. Создана кўйини, рақкоса рақсими туттагача, Музаффар отанинг "Койил", деган хитобидан сўнг қарсаклар янгрangan экан. "Яшавор, ўглим, барака топ", деганча Қаюм Шобаратов зеро, ижодкор кўнгли ўта нозик.

Эҳтимол, ўшанда Музаффар ота ва театр жамоаси ёш скрипкачининг таваккалига кўниб, тажрибасини маъқуллаб, жасоратини кўллаб-кувватламаганида, Турғун Алиматовнинг созандалии маҳорати қадр топиб, шуҳрат қозонармиди ёки йўқми, бир нарса дейиш кийин. Аммо шуниси аниқки, қачонки ижодга ўйларни имкон берилса ҳамда бу имконият бошқа санъаткорлар томонидан кўллаб-кувватланса, бошланган иш самарасиз кетмайди. Зар кадрни заргар билади, деганларидек, санъат ва иштеводд қадрни, аввало, санъаткор биломги, тушуномиги ҳам қарз, ҳам фарз.

Ижодкорнинг ижодкордан илхомланиши, ўзаро рағбат, ҳамкорлик, соглом ижодкор рақобат ҳаммиша эскирмайдиган қадрни сифатида милий санъатимиз равнақида мухим омилдир.

— Ажойиб дамлар эди, — дейдилар опа. — Отаниз ўзанда шундай кўй чалдик, мен, ҳали театр репертуарига кириб улгурмаган ёш рақкоса, ўзим сезмаган ҳолда саҳнага учб чикканини ҳали-ҳануз эслайман.

Отанизни жасоратидан завъ-

одибди. Шу пайт театрга якин-

дагина ишга кирган ўн беш ёшли бир қизча саҳнага чиқиб, завқ билан рақсга тушиб кетибди. Создана кўйини, рақкоса рақсими туттагача, Музаффар отанинг "Койил", деган хитобидан сўнг қарсаклар янгрangan экан. "Яшавор, ўглим, барака топ", деганча Қаюм Шобаратов зеро, ижодкор кўнгли ўта нозик.

Эҳтимол, ўшанда Музаффар ота ва театр жамоаси ёш скрипкачининг таваккалига кўниб, тажрибасини маъқуллаб, жасоратини кўллаб-кувватламаганида, Турғун Алиматовнинг созандалии маҳорати қадр топиб, шуҳрат қозонармиди ёки йўқми, бир нарса дейиш кийин. Аммо шуниси аниқки, қачонки ижодга ўйларни имкон берилса ҳамда бу имконият бошқа санъаткорлар томонидан кўллаб-кувватланса, бошланган иш самарасиз кетмайди. Зар кадрни заргар билади, деганларидек, санъат ва иштеводд қадрни, аввало, санъаткор биломги, тушуномиги ҳам қарз, ҳам фарз.

Ижодкорнинг ижодкордан илхомланиши, ўзаро рағбат, ҳамкорлик, соглом ижодкор рақобат ҳаммиша эскирмайдиган қадрни сифатида милий санъатимиз равнақида мухим омилдир.

— Ажойиб дамлар эди, — дейдилар опа. — Отаниз ўзанда шундай кўй чалдик, мен, ҳали театр репертуарига кириб улгурмаган ёш рақкоса, ўзим сезмаган ҳолда саҳнага учб чикканини ҳали-ҳануз эслайман.

Отанизни жасоратидан завъ-

одибди. Шу пайт театрга якин-

дагина ишга кирган ўн беш ёшли бир қизча саҳнага чиқиб, завқ билан рақсга тушиб кетибди. Создана кўйини, рақкоса рақсими туттагача, Музаффар отанинг "Койил", деган хитобидан сўнг қарсаклар янгрangan экан. "Яшавор, ўглим, барака топ", деганча Қаюм Шобаратов зеро, ижодкор кўнгли ўта нозик.

Бир неча кундан сўнг "Офтобхон"нинг премераси бўлади. Премерага келганлар жамоани яхши бир томоша билан табриклийлар. Раҳбарлардан бирни отамизга шундай деган экан: "Ўглим, камтарлигинг яхши, ҳамиша шундай бўлгигин, ҳамма эътиборнинг фақат санъатнинг қараттини.

Бу воқеа ижодга эндиғина кириб келган ёш создана Турғун Алиматов ҳамда ёш рақкоса Кундуз Миркаримовлар жаҳтида унтилмас из қолдириб, кейнинг фаолиятларига ўзига хос мазмун багишилади. Камтарлик бир умр отамизнинг етакчи фазилатларидан бирни бўлиб қолишига ҳам шу воқеа сабаб бўлган экан. Бугина эмас, айнан шу воқеа уларнинг ўзларига ишончларини мустаҳкамлаб, скрипка билан чекланиб қолмай, кейнингчалик асосан дутор, танбур ва сатода маҳорат кўрсатишларига йўл очган. Зеро, ижодкор

кўнгли ўта нозик.

Эҳтимол, ўшанда Музаффар ота ва театр жамоаси ёш скрипкачининг таваккалига кўниб, тажрибасини маъқуллаб, жасоратини кўллаб-кувватламаганида, Турғун Алиматовнинг созандалии маҳорати қадр топиб, шуҳрат қозонармиди ёки йўқми, бир нарса дейиш кийин. Аммо шуниси аниқки, қачонки ижодга ўйларни имкон берилса ҳамда бу имконият бошқа санъаткорлар томонидан кўллаб-кувватланса, бошланган иш самарасиз кетмайди. Зар кадрни заргар билади, деганларидек, санъат ва иштеводд қадрни, аввало, санъаткор биломги, тушуномиги ҳам қарз, ҳам фарз.

Ижодкорнинг ижодкордан илхомланиши, ўзаро рағбат, ҳамкорлик, соглом ижодкор рақобат ҳаммиша эскирмайдиган қадрни сифатида милий санъатимиз равнақида мухим омилдир.

— Ажойиб дамлар эди, — дейдилар опа. — Отаниз ўзанда шундай кўй чалдик, мен, ҳали театр репертуарига кириб улгурмаган ёш рақкоса, ўзим сезмаган ҳолда саҳнага учб чикканини ҳали-ҳануз эслайман.

Отанизни жасоратидан завъ-

одибди. Шу пайт театрга якин-

дагина ишга кирган ўн беш ёшли бир қизча саҳнага чиқиб, завқ билан рақсга тушиб кетибди. Создана кўйини, рақкоса рақсими туттагача, Музаффар отанинг "Койил", деган хитобидан сўнг қарсаклар янгрangan экан. "Яшавор, ўглим, барака топ", деганча Қаюм Шобаратов зеро, ижодкор кўнгли ўта нозик.

Эҳтимол, ўшанда Музаффар ота ва театр жамоаси ёш скрипкачининг таваккалига кўниб, тажрибасини маъқуллаб, жасоратини кўллаб-кувватламаганида, Турғун Алиматовнинг созандалии маҳорати қадр топиб, шуҳрат қозонармиди ёки йўқми, бир нарса дейиш кийин. Аммо шуниси аниқки, қачонки ижодга ўйларни имкон берилса ҳамда бу имконият бошқа санъаткорлар томонидан кўллаб-кувватланса, бошланган иш самарасиз кетмайди. Зар кадрни заргар билади, деганларидек, санъат ва иштеводд қадрни, аввало, санъаткор биломги, тушуномиги ҳам қарз, ҳам фарз.

Ижодкорнинг ижодкордан илхомланиши, ўзаро рағбат, ҳамкорлик, соглом ижодкор рақобат ҳаммиша эскирмайдиган қадрни сифатида милий санъатимиз равнақида мухим омилдир.

— Ажойиб дамлар эди, — дейдилар опа. — Отаниз ўзанда шундай кўй чалдик, мен, ҳали театр репертуарига кириб улгурмаган ёш рақкоса, ўзим сезмаган ҳолда саҳнага учб чикканини ҳали-ҳануз эслайман.

Отанизни жасоратидан завъ-

одибди. Шу пайт театрга якин-

дагина ишга кирган ўн беш ёшли бир қизча саҳнага чиқиб, завқ билан рақсга тушиб кетибди. Создана кўйини, рақкоса рақсими туттагача, Музаффар отанинг "Койил", деган хитобидан сўнг қарсаклар янгрangan экан. "Яшавор, ўглим, барака топ", деганча Қаюм Шобаратов зеро, ижодкор кўнгли ўта нозик.

Эҳтимол, ўшанда Музаффар ота ва театр жамоаси ёш скрипкачининг таваккалига кўниб, тажрибасини маъқуллаб, жасоратини кўллаб-кувватламаганида, Турғун Алиматовнинг созандалии маҳорати қадр топиб, шуҳрат қозонармиди ёки йўқми, бир нарса дейиш кийин. Аммо шуниси аниқки, қачонки ижодга ўйларни имкон берилса ҳамда бу имконият бошқа санъаткорлар томонидан кўллаб-кувватланса, бошланган иш самарасиз кетмайди. Зар кадрни заргар билади, деганларидек, санъат ва иштеводд қадрни, аввало, санъаткор биломги, тушуномиги ҳам қарз, ҳам фарз.

Ижодкорнинг ижодкордан илхомланиши, ўзаро рағбат, ҳамкорлик, соглом ижодкор рақобат ҳаммиша эскирмайдиган қадрни сифатида милий санъатимиз равнақида мухим омилдир.

— Ажойиб дамлар эди, — дейдилар опа. — Отаниз ўзанда шундай кўй чалдик, мен, ҳали театр репертуарига кириб улгурмаган ёш рақкоса, ўзим сезмаган ҳолда саҳнага учб чикканини ҳали-ҳануз эслайман.

Отанизни жасоратидан завъ-

одибди. Шу пайт театрга якин-

дагина ишга кирган ўн беш ёшли бир қизча саҳнага чиқиб, завқ билан рақсга тушиб кетибди. Создана кўйини, рақкоса рақсими туттагача, Музаффар отанинг "Койил", деган хитобидан сўнг қарсаклар янгрangan экан. "Яшавор, ўглим, барака топ", деганча Қаюм Шобаратов зеро, ижодкор кўнгли ўта нозик.

Эҳтимол, ўшанда Музаффар ота ва театр жамоаси ёш скрипкачининг таваккалига кўниб, тажрибасини маъ

Муратбай НИЗОНОВ,
Қарақалпогистон халқ ёзувчи

КҮНДҰЗ КҮЁШ, ОҚШОМ ОЙ

МУШУГИМ

Тур деган жойда турмасан,
Ўйнайн десам тирнайсан.
Юз-құлғынның іюваның ҳам
Тирногингни олмайсан.

Сут күйіб берсам ичасан,
Бөгелдік күйсам ечасан.
Чалқанча қылаб ташласам,
Тик оёқда тушасан.

Күн бүйін "хир-хир" ухлайсан,
Ўз билганиндан чиқмайсан.
"Тирик" деген сас келса —
Зийраксан, мени үкмайсан.

Тугатдинг үйда сичқонни,
Койил тезоб учтанинг.
Ўзингдан аята кичік-да
Ушлаган ўлжанг, душманинг.

МУЗТАЙФОК

Мазза қылаб сирғанасыз,
Музтайфоқызың қызы бұлармы.
Бир ҹанага учта бола,
Мингашмаса иш бұларми.

Үтирамиз нағбат билан,
Уңқашади бізга Ином,
— Шошмай түргин,
менни, — деб
Жанжал қылар ўжар Гулом.

Бу қылғы ярашмайды,
Күвват эса талағымайды.
Кимлар қанча сирғаннан
Пўлат нега санашмайды.

Йўқ, керакмас бундай ўйин,
Тортиншудан жуда тўйдим.
Ўймизнинг ённаги
Тайғок ерин бермай кўйдим...

ОЙПАРЧА

Қўғирчогим Ойпарча,
Ухла ўйкунг қонғанча.
Сенга алла айттарман,
Ўзим ухлаб қолғанча.

Алла, алла, хур қызим,
Сув остида күндузим,
Күндуз қўёш, оқшом ой,
Ойсиз тунда юлдузим.

Алла, алла, ой қызим,
Ором олғин ҳой қызим.
Аллам тутаб бўлгучча,
Ухлаб қолди муштум.

**ЧАБОҚ ВА
ТАРҒИЛ МУШУК**

Қармоқ солиб Бақтибек,
Тутуб олди беш чабоқ.
Бароридан келди ов,
Бир-бирига эш чабоқ.

Турсунбой АДАШБОЕВ
таржималари

— Ойим ишдан келганда,
Қовурамиз билиб кўй.
Ошхонани очсанг ҳам
Чинқишингда илиб кўй, —

Деб укаси Пўлатта
Тайнилади Бақтибек.
Сўнг жўнади мактабга,
— Бўлди ўқиш вақти, — деб.

Акасининг сўзини,
Бажармади, қылмади.
Ошхонада чой ичиб,
Эшигини илмади.

Ахир унга Бақтибек,
«Эшикни ё» деб кетган.
Ака келса баликни,
Тарғил мушук еб кетган.

Ўша маҳал Пўлатбек,
Далил тоғди ўзича.
Мушутини азб у
Акасининг кўзига:

— Ака қаранг тарғилни,
Ови ўнгдан кепти-я.
Беш баликни бир ўзи,
Қовурамасдан ебти-я...

2015 йил 20 феврал, № 8 (4303)

"Тўтиқуш кўтартган ҳушрўй қиз" номи билан шуҳрат қозонган ушбу миннатдора Бобурӣ ҳукмдор Аврангзеб Оламғирнинг қизи, машҳур шоира Зебуниссо бегим портрети ҳисобланади. XVII асрда ҳинд мусаввирлари томонидан яратилган мазкур ноёб асар ҳозир Нью-Йоркдаги Метрополитен музейидан сақланади.

Кўргазма залларида

СУРАТЛАРДА КЕКСАЛИК ГАШТИ

Тошкент Фото уйида Кексаларни эъзозлаш йилига бағишлиланган кўргазма очилди. Намойишдан ўрин олган саксондан ортиқ фотоловхаларда мамлакатимизда кекса авлодга ғамхўрлик кўрсатиш борасида амалга оширилаётган ишларнинг ўзига хос бадиий ифодасини кўриш мумкин. Абдуғани Жумаев, Рустам Шарипов, Владимир Шлоберг, Рустам Шагаев, Ҳусниддин Ато каби фото усталининг асарларида кексалик гаштини сурʼатланган замондошларимиз сийоси ҳаққоний акс этирилган. Шунингдек, Ҳасан Пайдоев, Аъло Абдулаев, Сарвар Ўрмонов, Жамишд Норқобилов сингари ёш ижодкорларнинг асарлари ҳам мавзуга ноанъанавий ёндашви билан эътиборни жалб этади.

* * *

Ўзбекистон Бадиий академиясининг кўргазмалар залида машҳур ҳайкалтарош, Ҳалқ рассоми Жалолиддин Миртохиев хотирасига бағишлиган кече бўлиб ўти. Тадбирда сўзга қиқанлар Ж.Миртохиевнинг ҳайкалтарошлик йўналишидан ўзига хос мактаб яратиб, кўплаб шогирдлар тарбиялашга эришганини таъкидлашди. Ижодкорнинг миллӣ руҳда яратилган Мухаммад Бобур, Чўлпон, Абдула Қодирӣ, Фитрат,Faғр Фулом, Зулфия ҳайкалари юртимиз кўргига кўрк қўшаётир. Ижодкор ўзбек ҳайкалтарошлиги ютуқларни дунгун намойиш этиши ҳам мувфаф бўлди. Аҳмад Фарғоний, Абу Али ибн Сино, Мирзо Улугбек, Алишер Навоий, Камолиддин Бехзод каби буюк аждодларимиз хотирасига бағишлиб яратган ҳайкалларини бугун Москва, Токио, Боку, Рига, Кохира каби шаҳарларда ҳам кўриш мумкин.

Сарвара ҚОСИМОВА

Ёзувчilar уюшмаси вилоят бўлимларида

зилган адабий-ижодий учрашувларда шоир ёзувчилар, адабийтунус олимлар, ёш қаламашлар иштирок этиб, шоирларнинг ижодий мероси, ёш авлод қалбидан миллий гурур ва ифтихор сингари эзгу фазилатларни камол топтиришда Зулфия ижодининг аҳамиятини таъкидлади.

ТОШКЕНТ. Пойтахтдаги В. Успенский номли Республика ихтисослашган мусики академик лицейдайдан Захирiddин Мухаммад Бобур ижодига бағишибап ўқказилган "Назм ва наво" кечасидаги "Олтин қалам" ва Жаҳон отин Увайсию номли адабий тўйғаракнинг истеъодиди қаламкашлари ва таниқи ижодкорлар фахрийларнинг кўнглига ҳузур баҳш этиши учун сизаттохларда ижодий учрашувлар ўқказиши.

ТОШКЕНТ. Пойтахтдаги В. Успенский номли Республика ихтисослашган мусики академик лицейдайдан Захирiddin Мухаммад Бобур ижодига бағишибап ўқказилган "Назм ва наво" кечасидаги "Олтин қалам" ва Жаҳон отин Увайсию номли адабий тўйғаракнинг истеъодиди қаламкашлари ва таниқи ижодкорлар фахрийларнинг кўнглига ҳузур баҳш этиши учун сизаттохларда ижодий учрашувлар ўқказиши.

ХОЗАРАМ. Атоқли шоира Зулфия тавалуддининг 100 йиллигига бағишишган "Адабийт байрами" доирасида ўқказилган Урганч туманидаги 47-ихтисослаштирилган мактаб-интернатда адабий кечга, Урганч Давлат университетидаги илмий-маърифий ахжуман, "Урганч Эксекутив" хиссадорлик жамиятида, санъат мактаби ва педагогика касбхунар коллежи ва академик лицейда ўқта-

лар", "Чашма" ва "Нурафшон" сиҳаттохларига жойлаштирилди. Уларнинг орасида вилоятда истиқомат қуличви таникли шоир ва адабиёр ҳам бор. "Кексаларни эъзозлаш ўйли-даги бундай ғамхўрлик ва эзгу тадбирлар ижод ахлига ўзгача масъулити ҳамда илҳом бағишилади. Ёзувчilar уюшмасининг Фарғона вилоят бўлими қошидаги "Олтин қалам" ва Жаҳон отин Увайсию номли адабий тўйғаракнинг истеъодиди қаламкашлари ва таниқи ижодкорлар фахрийларнинг кўнглига ҳузур баҳш этиши учун сизаттохларда ижодий учрашувлар ўқказиши.

ФАРГОНА. Вилоят ҳокимилиги ташаббуси билан кексаларни сурʼатланган бир гурӯх нуронийлар "Чимён", "Темирйўлчи-

лар", "Чашма" ва "Нурафшон" сиҳаттохларига жойлаштирилди. Уларнинг орасида вилоятда истиқомат қуличви таникли шоир ва адабиёр ҳам бор. "Кексаларни эъзозлаш ўйли-даги бундай ғамхўрлик ва эзгу тадбирлар ижод ахлига ўзгача масъулити ҳамда илҳом бағишилади. Ёзувчilar уюшмасининг Фарғона вилоят бўлими қошидаги "Олтин қалам" ва Жаҳон отин Увайсию номли адабий тўйғаракнинг истеъодиди қаламкашлари ва таниқи ижодкорлар фахрийларнинг кўнглига ҳузур баҳш этиши учун сизаттохларда ижодий учрашувлар ўқказиши.

ХОЗАРАМ. Атоқли шоира Зулфия тавалуддининг 100 йиллигига бағишишган "Адабийт байрами" доирасида ўқказилган Урганч туманидаги 47-ихтисослаштирилган мактаб-интернатда адабий кечга, Урганч Давлат университетидаги илмий-маърифий ахжуман, "Урганч Эксекутив" хиссадорлик жамиятида, санъат мактаби ва педагогика касбхунар коллежи ва академик лицейда ўқта-

лар", "Чашма" ва "Нурафшон" сиҳаттохларига жойлаштирилди. Уларнинг орасида вилоятда истиқомат қуличви таникли шоир ва адабиёр ҳам бор. "Кексаларни эъзозлаш ўйли-даги бундай ғамхўрлик ва эзгу тадбирлар ижод ахлига ўзгача масъулити ҳамда илҳом бағишилади. Ёзувчilar уюшмасининг Фарғона вилоят бўлими қошидаги "Олтин қалам" ва Жаҳон отин Увайсию номли адабий тўйғаракнинг истеъодиди қаламкашлари ва таниқи ижодкорлар фахрийларнинг кўнглига ҳузур баҳш этиши учун сизаттохларда ижодий учрашувлар ўқказиши.

Ахборот хизмати.

Гул кўп, чаман кўп

ЖАҲОН АДИБЛАРИ

ҲАЁТИДАН

ПЎЛАТ ИРОДАЛИ ҶАҲОН

Машҳур адабиётчи Антон Чеховнинг таваллуд санасида 155 йил тўлди. Уни замондошлари пўлат иродали одам" ва яна "Чехов ҳакида ёзи чинакам жасорат талаб қилади", дейишган. Сабаби адабиётдаги мероси 30 жилдан ташкил этса, ўтган юйда ҳақдаги тадқиқот, таржими ҳол ва адабий-танқидий асарлар саломги бундан ҳам кўп. Шекспирдан сўнг у асарлари жаҳон саҳналарида энг кўп кўйиладиган адаб хисобланади.

Чехов ҳаётлик чоғидаёт унинг шахси ва ижоди ҳакида бир-биридан иккى кутбек фарқли фикрлар айтилган. Кимлардир уни даҳо, дея эълон қилган бўлса, яна кимлардир камситиб, ҳатто ҳақоратлашга борган. Бирок ёзувчи буларга эътибор бермаган ва чинакам ижод билан машғул бўлган. Шу боис дўстли А. Суворин адабига «пўлат иродали одам», дея баҳо берган. Адабинг ўзи эса, локайдилни руҳий фалажлик деган.

Табиатнинг олий кучлари улкан адаби қирғин-барот урушлар, қатағонлар, ГУЛАГ ва Освенцим каби хунрезликлардан холос этган. «Келаҳак одами» деб аталган адаби қархонлари яна юз-икки ўз юйдан сўнг нима бўлади, деб орузлаган даврда дунёга келмагани эса, тақдирнинг инояти бўлса ажаб эмас. Шунга қарамай, адаби асарларисиз на ўтган юй келинки, на ҳозирги даврни, на юз-икки ўз юй келинки ҳаётни тасаввур этиш мушкул. Чехов асарлари Абдулла Каҳҳор, Низом Комилов ва бошқа ижодкорлар томонидан ўзеки тилига таржима килинган.

НОШИРЛАРДАН ҲАФА АДИБА

«Масҳарабоз ўлими» романи муаллифи, 88 ёшли американлик адаби Ли унинг руҳсатисиз асари давомини чоп этмоқчи бўлган ва адабиётнинг ушбу асар муаллиф эканини ҳам шубҳа остига олган ноширлардан каттиқ ранжида. «Ли кучи, мустакил, доно аёл. Бирок йўқолган асари топилганидан хурсанд бўлиш ўрнига, бу асарни ўзи ёзганини испотлаши учун катта куч-ғайр сарфлашига тўғри кельмади. Холбукни, «Борғин, қоровул кўйинг» деб аталган кейинги асар «Масҳарабоз ўлими»нинг давоми бўлиб, уни тугал якунлайди», дейди ёзувчининг химоячиси. 1960 йили чоп этилган «Масҳарабоз ўлими» роман мактаб дарсларлиги ҳам киритилган бўлиб, адабиа Пулиси муроҷоти билан тақдирланган. 1962 йили асар асосида экранларга чиқарилган фильм нуғузли мукофотларга, шу жумладан, уч марта «Оскар»га савозор бўлган.

УСТОЗЛАРДАН ИЛҲОМЛАНИБ...

1951 йили туғилган француз адаби Пиер Леметр «Юкорида учрашгунча хайр» номли романи учун 2013 йили Гонкурлар мукофотига сазовор бўлган. Айни кунларда ушбу асар миллионлаб нусхада кўллаб тилларда сотилмоқда. Асар ҳаҳрамонлари — рассом Эдуар даунинг дўстли Альбер тўрт йил давом этган Биринч жонурунга ҳар кунга 100 доллар муроҷоти билан тақдирланган. Муроҷоти муроҷоти билан тақдирланган. 1962 йили асар асосида экранларга чиқарилган фильм нуғузли мукофотларга, шу жумладан, уч марта «Оскар»га савозор бўлган.

«АННА ҚАРЕНИНА» ДОВРУГИ

Google компанияси «Янна Поляна» бўғ-музейи билан ҳамкорликда амалга оширган Лев Толстойнинг «Анна Қаренина» романи онлайн-мутолааси энг кўп интернет-китобхонлар аудитория